

Sygn. akt VII U 1676/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Popielińska

Protokolant: st. sekr. sądowy Adrianna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2013 r. w Gdańsku

sprawy D. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania D. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 15 marca 2013 r. nr (...)

1. Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej D. J. prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia 22 stycznia 2013r.;
2. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania zaskarżonej decyzji;
3. zasądza od pozwanego organu rentowego na rzecz ubezpieczonej kwotę 29,00 zł (dwadzieścia dziewięć złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt VII U 1676/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 marca 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonej D. J. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 153 poz. 1227 ze zm.).

Organ rentowy wskazał, iż nie uwzględnił ubezpieczonej jako okresów pracy wykonywanej w szczególnych warunkach od dnia 1 lipca 1974 r. do 22 listopada 1982 r. oraz od 2 listopada 1983 r. do 30 września 1998 r. w ramach zatrudnienia w Fabryce (...) wobec faktu, iż z przedłożonej dokumentacji wynika, że ubezpieczona pracowała najpierw na stanowisku „junak (...), następnie na stanowisku „obuwnik szwacz”, wykonywała „zszywanie elementów obuwia”, a później na stanowisku „brygadziста produkcji” nadzorowała prace „obuwników szwaczy”. W powołanych przez zakład pracy przepisach Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników

zatrudnionych w szczególnych warunkach [...] (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w wykazie A dział VII poz. 14 stanowiącym załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 19 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 6 sierpnia 1983 r. (Dz. Urz. MG z 1983 r. Nr 1 poz. 2 nie wymieniono stanowiska „obuwnik szwacz”.

Nadto organ wskazał, że powołane przez zakład pracy przepisy w/w rozporządzenia w Wykazie A dział XIV poz. 24 wymieniają „kontrolę międzyoperacyjną, kontrolę jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie”, czego nie można stwierdzić na podstawie przedłożonych dokumentów.

Ubezpieczona D. J. wniosła odwołanie od powyższej decyzji pozwanego organu rentowego wskazując, że w spornym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała prace na stanowisku obuwnik szwacz oraz brygadzista na wydziale szwalni 430.

W odpowiedzi na odwołanie ubezpieczonej pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji. Ponadto wskazał, że ubezpieczona od 1 lipca 1974 r. do 30 czerwca 1975 r. była zatrudniona jako junak (...), a więc jako osoba młodociana nie mogła stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywać pracy w szczególnych warunkach. Od dnia 1 lipca 1975 r. ubezpieczona pracowała na stanowisku obuwnik szwacz, a następnie od dnia 28 maja 1990 r. jako brygadzista prace te nadzorowała. Prace na tych stanowiskach nie zostały wymienione w wyżej podanym zarządzeniu resortowym, wobec czego brak podstaw do ich zaliczenia jako okresy pracy w szczególnych warunkach.

W piśmie procesowym z dnia 30 sierpnia 2013 r. ubezpieczona na potwierdzenie wykonywania przez siebie pracy w warunkach szkodliwych w spornych okresach wniosła o dopuszczenie dowodu z zeznań J. W. oraz B. T..

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona D. J., urodzona dnia (...), z zawodu obuwnik szwacz, w dniu 25 lutego 2013 r. złożyła w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach.

Ubezpieczona nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego a wymagany wiek 55 lat ukończyła w dniu 22 stycznia 2013 r.

okoliczności bezsporne, vide: wniosek ubezpieczonej o emeryturę – k. 29 akt rentowych,

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczona udowodniła według stanu na dzień 01 stycznia 1999 r. 24 lata, 3 miesiące i 1 dzień okresów składkowych i nieskładkowych.

dowód: karta przebiegu zatrudnienia – k. 53 akt rentowych,

Do stażu pracy w szczególnych warunkach organ rentowy nie uwzględnił okresu zatrudnienia ubezpieczonej w Fabryce (...) sp. z o.o. w S. od dnia 1 lipca 1974 r. do 22 listopada 1982 r. oraz od 2 listopada 1983 r. do 30 września 1998 r.

Zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 15 marca 2013 r. pozwany organ rentowy odmówił ubezpieczonej D. J. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, tj. wobec nie udowodnienia wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

dowód: decyzja pozwanego o odmowie prawa do emerytury z dnia 15 marca 2013 r. – k. 54 akt rentowych

W okresie od 1 lipca 1974 r. do 31 października 1999 r. ubezpieczona była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy w Fabryce (...) sp. z o.o. w S..

Od 1 lipca 1974 r. do 30 czerwca 1975 r. ubezpieczona pracowała na stanowisku junak (...), od dnia 1 lipca 1975 r. na stanowisku obuwnik szwacz, a następnie od dnia 28 maja 1990 r. jako brygadzysta produkcji kolejno na oddziale 436, 434/2, a od dnia 1 kwietnia 1991 r. na oddziale 432/2.

W okresie od 23 listopada 1982 r. do 1 listopada 1983 r. przebywała na urlopie wychowawczym.

dowód: świadectwo pracy z dnia 31 października 1999 r. – k. 5, świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 21 października 1999 r. – k. 6 akt emerytalnych; umowa – k. 4, angaż z dnia 14 czerwca 1975 r. – k. 5, angaż z dnia 18 listopada 1983 r. – k. 7, angaż z dnia 6 czerwca 1990 r. – k. 9, angaż z dnia 2 kwietnia 1991 r. – k. 11, zakres czynności – brygadzysta produkcji – k. 25, oświadczenie – k. 26 akt osobowych,

W okresie pracy na stanowisku junak (...) ubezpieczona przechodziła szkolenie w zakresie szycia butów, obejmujące m.in. 1 miesiąc szkolenia w biurze.

Następnie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała obowiązki polegające na zszywaniu elementów cholewki w całość bez podeszwy, na które składa się szycie i klejenie. Na wydziale szwalni pracowało 50 pracowników, na dwie zmiany. Obsługiwano 7 taśm produkcyjnych. Proces produkcyjny polegał na: nakładaniu kroju na taśmę, wysuwaniu pudełek do danych stanowisk, klejeniu podszewki, zszywaniu (m.in. języków), naszywaniu pasków, szyciu przyszew, łączeniu i obszywaniu obłożyn do obcinania.

W okresie pracy na stanowisku brygadzysty ubezpieczona nadal wykonywała prace w szwalni, w ramach której musiała poinstruować pracowników o sposobie wykonywania pracy oraz sprawdzała jakość wykonanej pracy i wykonywała poprawki. Podlegali jej pracownicy szwalni na jednej podległej linii produkcyjnej.

dowód: zeznania świadków B. T. i J. W. oraz ubezpieczonej – k. 35 akt sprawy,

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach niniejszej sprawy oraz aktach rentowych pozwanego organu oraz w aktach osobowych ubezpieczonej, których prawdziwość i rzetelność nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu.

Podstawę ustaleń stanu faktycznego stanowiły także zeznania świadków B. T. i J. W., bowiem jako osoby obce, nie zainteresowane wynikiem postępowania, a jednocześnie zatrudnione w spornym okresie w tym samym zakładzie pracy, w ocenie Sądu zasługują na walor wiarygodności, tym bardziej, że ich zeznania razem z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, w tym wyjaśnieniami wnioskodawczynie, tworzą zwartą i logiczną całość.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie skarżącej D. J. jest zasadne i z tego tytułu zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonej do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały, że ubezpieczona legitymuje się wymaganym 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, co sprawia, iż stanowisko organu emerytalnego odmawiające jej prawa do wcześniejszej emerytury, nie jest słuszne.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 nr 153 poz. 1227 ze zm.), dalej: ustawa, zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki:

1)legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet,

2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,

3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;

Stosownie do dyspozycji art. 32 ust. 1 cytowanej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27. Dla uzyskania uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wymagane jest osiągnięcie wskazanego w przepisach wykonawczych wieku, a także przepracowanie określonej ilości lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,

2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia w dziale VII (W przemyśle lekkim) pod pozycją 14 wskazano prace związane ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego.

Z uwagi na ogólnikowe określenie ww. stanowiska w przepisach rozporządzenia, koniecznym jest posiłkowe odwołanie się do stanowisk wymienionych w załączniku Nr 1 do zarządzenia resortowego Nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 01 lipca 1987 r. zawierającym szczegółowy wykaz stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach, gdzie w wykazie A dziale VII (przemysł lekki) pod pozycją nr 14 (prace związane ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego) w pkt 1 wymieniona jest praca obuwnika – montażysty, formowacza i szwacza (przy ścieraniu, ścienianiu i szlifowaniu elementów wyrobów), w pkt 2 praca obuwnika - montażysty, formowacza, szwacza (przy nanoszeniu kleju i sklejanie elementów wyrobów z użyciem klejów toksycznych)), w pkt 3 praca obuwnika - montażysty, formowacza, szwacza (przy wykańczaniu wyrobów środkami chemicznymi), a w pkt 4 praca obuwnika - montażysty, formowacza, szwacza (przy formowaniu cholewek, ćwiekowaniu i przesywaniu obuwia - dublowaniu).

Nadto, w wykazie A - prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego - stanowiącym załącznik do rozporządzenia w dziale XIV (Prace różne) pod pozycją nr 24 wskazano na kontrolę międzyoperacyjną, kontrolę jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Wskazać również należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczona D. J. w dniu 22 stycznia 2013 r. osiągnęła 55 rok życia i nie przystąpiła do otwartego funduszu emerytalnego, a na dzień 1 stycznia 1999 r. udokumentowała okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 20 lat (łącznie 24 lata, 3 miesiące i 1 dzień).

Przedmiotem sporu pozostawało jedynie ustalenie, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach uznać można było sporne okresy zatrudnienia ubezpieczonej od dnia 1 lipca 1974 r. do 22 listopada 1982 r. oraz od 2 listopada 1983 r. do 30 września 1998 r. w Nadbałtyckich Zakładach (...) w S..

W ocenie organu rentowego nie ma ku temu podstaw, ponieważ ubezpieczona pracowała najpierw na stanowisku „junak (...)”, następnie na stanowisku „obuwnik szwacz”, wykonywała „zszywanie elementów obuwia”, a później na stanowisku „brygadzysta produkcji” nadzorowała prace „obuwników szwaczy”. W powołanych przez zakład pracy przepisach Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach [...] (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w wykazie A dział VII poz. 14 stanowiącym załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 19 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 6 sierpnia 1983 r. (Dz. Urz. MG z 1983 r. Nr 1 poz. 2 nie wymieniono stanowiska „obuwnik szwacz”. Nadto, powołane przez zakład pracy przepisy w/w rozporządzenia w Wykazie A dział XIV poz. 24 wymieniają „kontrolę międzyoperacyjną, kontrolę jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie”, czego nie można stwierdzić na podstawie przedłożonych dokumentów.

Z treści zgromadzonej dokumentacji, w tym z akt osobowych ubezpieczonej ze spornych okresów wynikało, że od dnia 1 lipca 1974 r. do 30 czerwca 1975 r. ubezpieczona pracowała na stanowisku junak (...), od dnia 1 lipca 1975 r. na stanowisku obuwnik szwacz, a następnie od dnia 28 maja 1990 r. jako brygadzysta produkcji kolejno na oddziale 436, 434/2, a od dnia 1 kwietnia 1991 r. na oddziale 432/2. Ponadto, co stanowi okoliczność niesporną, w okresie od 23 listopada 1982 r. do 1 listopada 1983 r. przebywała na urlopie wychowawczym, który to okres prawidłowo, w ocenie Sądu, nie został wskazany przez pracodawcę w świadectwie pracy w warunkach szczególnych jako okres pracy wykonywanej w takim charakterze.

W pozostałych okresach charakter pracy ubezpieczonej został jednak jednoznacznie potwierdzony w treści zeznań świadków B. T. i J. W. – współpracowników ubezpieczonej ze spornego okresu zatrudnienia – które zgodnie wskazały, iż w okresach od 1 lipca 1975 r. do 22 lipca 1982 r. oraz od 2 listopada 1983 r. do 27 maja 1990 r. ubezpieczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała każdorazowo w warunkach szczególnych prace polegające na zszywaniu elementów cholewki w całość bez podeszwy, na które składa się szybie i klejenie (proces produkcyjny polegał na: nakładaniu kroju na taśmę, wysuwaniu pudełek do danych stanowisk, klejeniu podszewki, zszywaniu (m.in. języków), naszywaniu pasków, szyciu przyszew, łączeniu i obszywaniu obłożyn do obcinania) tj. prace związane ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego wskazane w wykazie A do w/w rozporządzenia, dziale VII (W przemyśle lekkim) pod pozycją 14.

Następnie świadkowie podali, że w okresie od 28 maja 1990 r. do 30 września 1998 r. ubezpieczona zatrudniona na stanowisku brygadzysty stale i w pełnym wymiarze czasu pracy nadal wykonywała prace w szwalni, w ramach której musiała poinstruować pracowników o sposobie wykonywania pracy oraz sprawdzała jakość wykonanej pracy i wykonywała poprawki, tj. sprawowała kontrolę międzyoperacyjną, kontrolę jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione

w wykazie, a więc na stanowisku wymienionym w wykazie A do w/w rozporządzenia, dziale XIV (Prace różne) pod pozycją nr 24.

Zdaniem Sądu, przesłuchani świadkowie posiadają odpowiednią wiedzę na temat charakteru wykonywanej przez ubezpieczoną pracy, byli zatrudnieni wraz z ubezpieczoną w tym samym okresie i w tym samym zakładzie pracy. Strony nie kwestionowały treści zeznań świadków, toteż tym bardziej Sąd nie znalazł jakichkolwiek podstaw by kwestionować ich wiarygodność. Nadto, wskazane przez świadków okoliczności korespondują z treścią zeznań ubezpieczonej, a także zebraną w sprawie dokumentacją.

Wskazać zatem należy, że w wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego - stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w działach wskazanych powyżej są wymienione prace, które ubezpieczony w rzeczywistości wykonywał.

Należy wspomnieć, iż Sąd podziela także stanowisko, zgodnie, z którym zarządzenia resortowe nie stanowią źródeł powszechnie obowiązującego prawa, i stanowią jedynie pomocnicze akty prawa niższego rzędu oraz dokumenty dotyczące jedynie konkretnych zakładów pracy, do których odwoływali się poszczególni pracodawcy, wskazując w dokumentacji pracowniczej (świadectwach wykonywania pracy w warunkach szczególnych) na rodzaje wykonywanej przez pracowników pracy. Kluczowym i podstawowym dokumentem w tym zakresie pozostaje cytowane powyżej rozporządzenie. Jednakże wykazy resortowe wydane na podstawie § 1 ust. 2 i 3 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mają charakter informacyjny, techniczno - porządkujący, uściślający oraz mogą mieć znaczenie w sferze dowodowej, stanowiąc podstawę domniemania faktycznego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2012 r., I UK 403/11). W związku z powyższym, pomocniczo, celem określenia stanowiska pracy zajmowanego przez ubezpieczoną należy wskazać, iż w zarządzeniu nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 01 lipca 1987 r. zawierającym szczegółowy wykaz stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach, w wykazie A dziale VII (przemysł lekki) pod pozycją nr 14 (prace związane ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego) w pkt 1 wymieniona jest praca obuwnika – montażysty, formowacza i szwacza (przy ścieraniu, ścienianiu i szlifowaniu elementów wyrobów), w pkt 2 praca obuwnika - montażysty, formowacza, szwacza (przy nanoszeniu kleju i sklejanie elementów wyrobów z użyciem klejów toksycznych), w pkt 3 praca obuwnika - montażysty, formowacza, szwacza (przy wykańczaniu wyrobów środkami chemicznymi), a w pkt 4 praca obuwnika - montażysty, formowacza, szwacza (przy formowaniu cholewek, ćwiekowaniu i przesywaniu obuwia - dublowaniu), co dodatkowo potwierdza, że ubezpieczona w spornym okresie od 1 lipca 1975 r. do 22 lipca 1982 r. oraz od 2 listopada 1983 r. do 27 maja 1990 r. wykonywała prace w warunkach szczególnych.

W ocenie Sądu Okręgowego, zaliczeniu do stażu pracy w warunkach szczególnych nie podlega natomiast okres pracy na stanowisku junak (...) od dnia 1 lipca 1974 r. do 30 czerwca 1975 r. Zarówno z treści zgromadzonej w sprawie dokumentacji (w tym ze świadectwa pracy z dnia 31 października 1999 r. oraz w/w umowy), jak i z zeznań świadka J. W. wynikało, że w powyższym okresie ubezpieczona przechodziła szkolenie w zakresie szycia butów, obejmujące m.in. 1 miesiąc szkolenia w biurze. Tym samym, nie sposób przyjąć, iż stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała pracę związane ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego w niniejszej sprawie, w szczególności po odebraniu zeznań świadków i ubezpieczonej, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że D. J. niewątpliwie wykonywała prace w szczególnych warunkach, związane ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego (od 1 lipca 1975 r. do 22 lipca 1982 r. oraz od 2 listopada 1983 r. do 27 maja 1990 r.) oraz kontrolę międzyoperacyjną, kontrolę jakości produkcji i usług oraz dozór inżyniersko-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie (od 28 maja 1990 r. do 30 września 1998 r.).

Podkreślenia wymaga także, że warunkiem przyznania prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach nie jest przedłożenie odpowiedniego świadectwa pracy, ale wykonywanie pracy w szczególnych warunkach na stanowiskach wymienionych w załącznikach do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Zauważyć należy, że sporne nie były okresy pracy w w/w przedsiębiorstwie – okresy te zostały, bowiem uwzględnione w ogólnym okresie zatrudnienia ubezpieczonej. Po jego uwzględnieniu okresu pracy w szczególnych warunkach w zakresie omówionym wyżej należy dojść do przekonania, że ubezpieczona legitymuje się koniecznym 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach i spełnia przesłanki do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku.

Nadmienić należy również, że zgodnie z treścią art. 100 ust.1 ustawy emerytalnej prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa, z zastrzeżeniem ust. 2. W przypadku ubezpieczonej, tym dniem był dzień osiągnięcia 55 roku życia, tj. 22 stycznia 2013 r.

W konkluzji z wyżej przytoczonych względów Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami oraz wobec dyzpozycji art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w punkcie 1 wyroku zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury z dniem ukończenia 55 roku życia.

W punkcie 2 wyroku Sąd Okręgowy uznał z kolei, mając na uwadze dyspozycję art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, iż pozwany organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji z uwagi na to, że dopiero przeprowadzenie postępowania dowodowego w toku postępowania przed sądem, w tym w szczególności dopuszczenie dowodu z zeznań świadków, z akta osobowych ubezpieczonej oraz jej wyjaśnień, pozwoliło na uznanie, że w spornych okresach ubezpieczona wykonywała pracę w warunkach szczególnych.

O kosztach postępowania, Sąd orzekł jak w punkcie 3 wyroku, na podstawie art. 98 § 3 k.p.c. w związku z art. 108 k.p.c., za zasadne uznając zasądzenie od pozwanego na rzecz ubezpieczonej kwoty stanowiącej równowartość wykazanych kosztów nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony w wysokości 29,00 zł.

/-/ SSO Monika Popielińska